Nr 45

av herr Andersson i Örebro m. fl.
angående mindre företags lånemöjligheter för investeringar i marknadsföring.

Den svenska exporten domineras kvantitetsmässigt av stora och medelstora företag. För de mindre företagen har emellertid exporten kommit att spela en allt större roll, och i många fall har det varit en nödvändighet för det enskilda företaget att expandera för att kunna leva vidare. Förarbetet och introduktionen på en ny och främmande marknad förutsätter dock investeringar, som många gånger kan bli betydande. Många mindre företag saknar möjligheter att finansiera en marknadsinbrytning med egna medel och kan därför inte lönsamt bearbeta exportmarknaderna eller förstärka sina marknadsföringsaktiviteter för att nå en lönsam nivå.

Denna brist påtalas ofta av företrädare för dessa företag i olika näringspolitiska sammanhang. De mindre företagens brist på ekonomiska resurser och lånemöjligheter för investeringar i marknadsförande syfte har en påtaglig, negativ effekt i deras utveckling och därmed även en broms mot en ökad sysselsättning. Mot denna bakgrund bör enligt vår uppfattning en betydligt större exportsatsning kunna ske, om lånemöjligheter stod öppna för marknadsföringsinvesteringar. En positiv förändring på denna punkt skulle medföra såväl företagsekonomiska vinster som sysselsättningspolitiska fördelar. I detta sammanhang vill vi kraftigt understryka den betydelse en stark och livskraftig småindustri har för bevarandet av en levande landsbygd.

De mindre företagen har i princip samma möjligheter som de större till kort- och mellanfristig upplåning i bankerna checkräkningskrediter, växeldiskontering, förlagsväxlar etc. – men kan speciellt i tider med skärpta kreditbestämmelser få svårare att tillgodose sitt lånebehov. Det statliga kreditstödet kan främst erhållas för investeringar i fasta tillgångar – fastigheter och maskiner – genom AB Industrikredit, AB Företagskredit, Hantverks- och industrilånefonden samt Industrilånegaranti. I vissa fall, inom vissa regioner, har emellertid företag också fått möjlighet att genom s. k. direktlån från företagarföreningarna förstärka sina rörelsemedel. I dessa fall har föreningarna stött sig på 2 § i Kungl. Maj:ts kungörelse av den 28 maj 1968 (SFS 1968:354):

"– – – om särskilda skäl föreligga, förvärv av fabriksbyggnad, som är avsedd att användas för verksamheten, eller anskaffning av omsättningstillgångar."

Vi anser, att denna paragraf bör få annan och klarare lydelse. Kreditstöd i form av direktlån och/eller garantilån må sålunda lämnas i

syfte att främja avsättningen av enskilda företags produkter.

Den av industriministern tillsatta delegationen för mindre och medelstora företag sammanfattade i sitt betänkande avseende finansieringsinstitut för mindre och medelstora företag kapitalförsörjningssituationen för denna kategori av företag på följande sätt:

"– – – den sjunkande självfinansieringsgraden i näringslivet ställer ökade krav på extern finansiering och därmed också på kreditmarknaden,

– de mindre företagen, som ofta kan ha mindre goda formella säkerheter, ogynnsamma relationer mellan eget och främmande kapital, svaga ekonomifunktioner m. m. i vissa situationer får allt svårare att hävda sig i den hårdnande konkurrensen på kreditmarknaden,

– de mindre företagen har speciella finansieringsproblem i samband med arvsfall, generationsväxlingar och kreditrestriktioner,

– de mindre företagen har betydande problem att dra till sig riskvilligt kapital och därigenom ofta hämmas i sina expansions- och utvecklingssträvanden.

Mot denna bakgrund förefaller det inte osannolikt, att de mindre företagens svårigheter att klara sin kapitalförsörjning i många fall bidragit till att driva fram åtgärder som ur såväl samhällsekonomisk som företagsekonomisk synvinkel inte alltid kan ha varit motiverade. Företag kan också ha blivit nödsakade att avstå fördelaktiga och lönsamma utvecklings- och expansionssträvanden just på grund av finansieringsproblem."

Delegationens synpunkter på skälen till en ökad uppmärksamhet i vad gäller de mindre företagens finansieringsproblem är likstämmig med vår uppfattning. Det är därför angeläget att få fram lösningar på företagens lånebehov för finansiering av deras export och därmed sammanhängande investeringar.

Kraven inom finansierings- och låneområdet kommer att skärpas än mer under 1970-talet. Konkurrensen på hemmamarknaden har ökat och kan förväntas öka alltmer. Likaledes kan det för många företag bli nödvändigt att vidga kundunderlaget och marknaderna vid en framtida anslutning till EEC. Dessa faktorer motiverar en översyn av lånemöjligheterna.

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att en översyn av de mindre företagens lånemöjligheter till investeringar i långsiktiga marknadsföringsaktiviteter måtte företagas och sådana in-

vesteringar likställas med investeringar i produktionsmedel.

Stockholm den 11 januari 1972

SVEN G. ANDERSSON (fp)
i Örebro

GUNNAR ERICSSON (fp)
i Åtvidaberg

KARL BENGTSSON (fp)
i Varberg

RUNE RYDÉN (fp)

SIGFRID LÖFGREN (fp)

ARNE ANGSTRÖM (fp)

K.-A. LEVIN (fp)

BIRGER MÖLLER (fp)
i Göteborg